

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004219

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-08-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савінок Артем Вікторович

2. Artem Savinok

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 27-08-2026

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16451

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.41, 15.01, 05.11.27, 05.11.67

Тема дисертації:

1. Соціально-перцептивні чинники ефективності адаптації переселенців у новому середовищі.
2. Socio-perceptual factors of the effectiveness of adaptation of immigrants in a new environment.

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено дослідженню особливостей соціально-перцептивних чинників ефективності адаптації переселенців у новому середовищі. Здійснено теоретико-методологічний аналіз проблеми адаптації та основних проблем пристосування переселенців до нового середовища. Узагальнення специфіки адаптації осіб, які опинилися в нових соціальних умовах унаслідок вимушеного переміщення, актуалізує необхідність розгляду соціально-перцептивних чинників як самостійної аналітичної площини дослідження. Вказані чинники відображають своєрідність того, як індивід сприймає, інтерпретує та осмислює новий соціальний контекст. Їх зміст охоплює особливості формування уявлень про соціальне середовище, уміння розпізнавати й адекватно трактувати поведінкові прояви інших, визначення символічних меж між «своїми» та «чужими», зміни в образі Я під впливом життєвих трансформацій, а також очікування щодо перспектив і характеру подальшої міжособистісної взаємодії. Виділення соціально-перцептивних чинників як окремого предмета наукового аналізу створює підґрунтя для комплексного вивчення механізмів адаптивної активності особистості. Такий підхід уможливорює виявлення взаємозалежностей між когнітивними, емоційними та

соціальними компонентами процесу пристосування; визначення системи показників адаптованості (зокрема рівня довіри до оточення, інтенсивності соціальної тривожності, готовності до комунікативної ініціативи, специфіки каузальних пояснень подій); а також окреслення напрямів психологічної підтримки, спрямованої на трансформацію соціальних уявлень, установок і очікувань. На основі системного теоретико-емпіричного дослідження розкрито теоретичне осмислення психологічних механізмів включення особистості в нову систему соціальних зв'язків; визначено адаптацію переселенців як процес реконструкції ідентичності та засвоєння нових моделей соціальної поведінки через спостереження й взаємодію; виявлено та емпірично підтверджено роль соціальної конгруентності як інтегрального показника ефективності соціального функціонування та міжособистісної взаємодії переселенців; створено цілісні факторні моделі особистості переселенців з різними рівнями адаптації: з високим рівнем адаптації (Особистісна сила та емоційно стабільне Я, Психологічне благополуччя та соціальна зрілість, Інтернальність та відповідальність за життєві події), з низьким рівнем адаптації (Суперечлива Я-концепція та захисні дезінтеграція, Декларативне благополуччя за умов зовнішнього контролю, Напружена активність та домінантність на тлі екстернальності та недовіри до соціального середовища); виявлено та емпірично підтверджено структуру соціально-перцептивних чинників адаптації переселенців у новому середовищі (навички емпатійної комунікації, толерантність до культурних відмінностей та відчуття приналежності до нової спільноти); розроблено авторську методику вивчення особливостей уявлення переселенців про інших людей; поглиблено та уточнено: концептуальні засади соціально-психологічної адаптації; набули подальшого розвитку: уявлення про соціальну перцепцію в умовах кризового соціального контексту. Укладено трифакторні моделі особистості переселенців з високим та низьким рівнями адаптації. Трифакторна структура особистості переселенців із високими показниками адаптованості репрезентує цілісну та внутрішньо узгоджену систему психологічних характеристик. У її межах гармонійно поєднуються особистісна резильєнтність, емоційна стабільність і позитивне, конструктивне ставлення до себе; відчуття психологічного благополуччя, соціальна зрілість і наявність чітких смисложиттєвих орієнтирів; внутрішній локус контролю, прийняття відповідальності за перебіг життєвих подій і сформовані навички саморегуляції. Саме інтегрованість і взаємоузгодженість зазначених параметрів зумовлюють високу результативність соціальної адаптації в новому соціокультурному середовищі та можуть слугувати еталонною моделлю адаптаційного потенціалу в подальших теоретичних узагальненнях і емпіричних дослідженнях. Трифакторна модель особистості переселенців із низьким рівнем адаптації відображає фрагментарну й недостатньо інтегровану організацію особистісної сфери. Вона характеризується внутрішньою суперечливістю, амбівалентністю самооцінки та домінуванням неусвідомлених психологічних захисних механізмів над свідомими процесами саморегуляції. Для представників цієї групи типовими є нестабільна й поляризована Я-концепція, розбіжність між декларованими життєвими цілями та реальним прийняттям відповідальності за власні рішення, а також переважання зовнішнього локусу контролю, схильність до проєктивних способів реагування й підвищена конфліктність у взаємодії з соціальним оточенням. Сучасні суспільні зміни, пов'язані з масштабними міграційними процесами, зумовлюють підвищений інтерес до проблеми психологічної адаптації переселенців у новому соціокультурному просторі. Вимушене переміщення як складний життєвий і психосоціальний досвід супроводжується розривом усталених соціальних контактів.

2. The dissertation is devoted to the study of the features of social-perceptual factors of the effectiveness of adaptation of migrants in a new environment. Generalization of the specifics of adaptation of individuals who find themselves in new social conditions as a result of forced displacement actualizes the need to consider social-perceptual factors as an independent analytical plane of research. These factors reflect the uniqueness of how an individual perceives, interprets and comprehends a new social context. Their content includes the features of forming ideas about the social environment, the ability to recognize and adequately interpret the behavioral manifestations of others, the definition of symbolic boundaries between "one's own" and "others", changes in the image of the Self under the influence of life transformations, as well as expectations regarding the prospects and nature of further interpersonal interaction. The allocation of social-perceptual factors as a separate subject of scientific analysis creates the basis for a comprehensive study of the mechanisms of adaptive activity of the

individual. This approach makes it possible to identify interdependencies between cognitive, emotional and social components of the adaptation process; definition of a system of indicators of adaptability (in particular, the level of trust in the environment, the intensity of social anxiety, readiness for communicative initiative, the specificity of causal explanations of events); as well as outlining the directions of psychological support aimed at transforming social perceptions, attitudes and expectations. Based on a systematic theoretical and empirical study, the theoretical understanding of the psychological mechanisms of the inclusion of the individual in a new system of social relations is revealed; the adaptation of immigrants is defined as the process of reconstructing identity and mastering new models of social behavior through observation and interaction; the role of social congruence as an integral indicator of the effectiveness of social functioning and interpersonal interaction of immigrants is identified and empirically confirmed; holistic factor models of the personality of immigrants with different levels of adaptation were created: with a high level of adaptation (Personal strength and emotionally stable self, Psychological well-being and social maturity, Internality and responsibility for life events), with a low level of adaptation (Conflicting self-concept and protective disintegration, Declarative well-being under conditions of external control, Intense activity and dominance against the background of externality and distrust of the social environment); the structure of social and perceptual factors of the adaptation of immigrants in a new environment was identified and empirically confirmed (empathic communication skills, tolerance of cultural differences and a sense of belonging to a new community); the author's methodology for studying the features of the perception of immigrants about other people was developed; the conceptual foundations of socio-psychological adaptation were deepened and clarified; the following were further developed: the idea of social perception in a crisis social context.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Savinok A, Zhylin M, Mendelo V, Varnava U, Bazylenko K. The Relationship Between Addiction and Emotional Intelligence in the Ukrainian Socio-Cultural Context: Challenges of Emigration. *Salud, Ciencia y Tecnología – Serie de Conferencias*. 2024; 3:756. (Scopus)
- Савінок А.В. Психологічна допомога вимушеним мігрантам під час пошуку ресурсів подолання стресу в разі травмівної психосоціальної ситуації. / Габітус. Випуск 59. 2024. С. 184-189
- Савінок А.В. Соціально-перцептивні чинники ефективності адаптації внутрішньо переміщених осіб. *Психологія та соціальна робота*. Випуск 2.2025. С. 174-181.
- Савінок А.В. Соціальна конгруентність переселенців як чинник адаптації в новому соціальному середовищі. *Psychology Travelogs*, 2026. №2. С. 259–267.
- Савінок А.В. Аналіз взаємозв'язку смисложиттєвих орієнтацій і базисних переконань особистості з психологічними наслідками стресу вимушеного переселення. // Матеріали до 77-ї звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників ОНУ імені І.І.Мечникова / Ред. Колегія: Л.М.Дунаєва, Л.С. Смокова, У.В.Варнава, Н.В. Кантарьова – Одеса: «ОНУ імені І.І.Мечникова», 2023. – С. 126 – 130.
- Кононенко О.І., Савінок А.В. Соціально-перцептивні чинники ефективності адаптації переселенців у новому середовищі як умова гармонізації їх психоемоційного стану/Матеріали III Міжнародного науковопрактичного форуму «Психологія і соціальна робота у XXI столітті» в межах Всеукраїнської

програми ментального здоров'я «Ти як?», з нагоди 45-річчя кафедри психології (м. Полтава, 20–21 листопада 2025 року) / За заг. ред. проф. С. П. Яланської, доц. Т. М. Дзюби. Полтава, 2025. С.326– 329.

- Кононенко О.І, Савінок А.В. Соціально-перцептивні чинники адаптації внутрішньо переміщених осіб у освітньому середовищі/ Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики», м. Запоріжжя, 29–30 січня 2026 р. / за заг. ред. М. І. Воровки. – Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2026. С.51– 53.
- Савінок А.В. Дослідження особливостей соціальної фрустрованості переселенців/Матеріали XII регіональної науково-практичної конференції XII «Людина і світ»:матеріали регіональної науково-практичної конференції (26 лютого 2026 р.,м. Запоріжжя) / за заг. ред. Афанасьєва Л., Глебова Н. Запоріжжя: Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2026. С.162–164.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U101274

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кононенко Оксана Іванівна

2. Oksana Kononenko

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8676-7410

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабчук Олена Григорівна

2. Olena Babchuk

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5712-909X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фалько Наталя Миколаївна

2. Natalia Falko

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9475-6770

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курова Анастасія Володимирівна

2. Anastasiia Kurova

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6595-492X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бази́ка Євге́нія Леоні́двна
2. Evgenija Bazyka

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3302-8451

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Кіреева Зоя Олександрівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Кіреева Зоя Олександрівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна